

Populærvitenskapelig fremstilling

I denne rapporteringsperioden er fem forskningsarbeider publisert i internasjonale vitenskapelige tidsskrift, det er hold to foredrag på næringsrettede konferanser, tre på fagkonferanser og publisert fire kronikker.

Det er velkjent at lønnsomheten varierer mye i både laksenæringen og for andre oppdrettsarter. Vi vet forholdsvis mye om hvordan variasjoner i produksjonen påvirker dette forholdet, mens en har gjort lite for å se hvordan etterspørselen varierer. I en artikkel vises det at etterspørselsvekst har vært like viktig som produktivitsvekst for laksenæringens utvikling siden 1997. Det vises også at etterspørselsveksten varierer mye og at den også kan være negativ. Etterspørselsveksten er dermed en betydelig faktor for syklene i lønnsomhet. Betydningen av etterspørselsvekst vises også ved at for arter med begrenset etterspørselsvekst, som sea bass, så er produksjonsveksten også begrenset. Lignende forhold som for laksemarkedet har også stor betydning i rekemarkedet i USA.

I to artikler ser vi nærmere på interaksjonen mellom innovasjon og produktivitsvekst. I det ene arbeidet, som også er knyttet opp mot prosjektet ”et kunnskapsbasert Norge” vises det hvordan norsk havbruksnæring er den næring i Norge med størst økning i arbeidskraftsproduktiviteten. Dette er et av flere tegn på hvordan innovasjon gjør at en får mer ut av knappe faktorer og har drevet utviklingen i norsk havbruk sammen med et godt forvaltningssystem og offentlig så vell som privat FoU innsats. Dette gjør sjømat til en av næringene i Norge som kan karakteriseres som et kunnskapsnav.

FNs Matvareprogram (FAO) har i flere år arbeidet med blant annet Norges Sjømatråd og Universitetet i Stavanger for å skape en prisindeks for fisk, og dette arbeidet er nå fullført. Det gjør at en har en prisindeks hvor fisk kan sammenlignes med andre matvarepriser, og et verktøy på lik linje med det som FAO benytter for andre matvarer for eksempel i forbindelse med matvarekrisen. Indeksen kan også disaggregeres i forskjellige delindekser, som for oppdrettet og fanget fisk, per region eller per artsgruppe. Dette har allerede gitt ny innsikt, men det gir også grunnlag for betydelig forskning i fremtiden.